

DANIŐMANLIK VE İLETİŞİM

DANIŐMANLIK

- Herhangi bir konuda kişiye **güvenilir, bilgili ve konu hakkında ustalaŐmıŐ kişiler** tarafından bilgi verilmesi ve kişinin bilinçlendirilerek; kendi düşüncesini oluşturabilmesine yardım edilmesidir.

DANIŐMANLIK BİR UZMANLAR ORTAKLIĐIDIR

- Danışman; konusunda bilgi, beceri ve tecrübe sahibidir
- Hizmet alan; ise herkesten daha çok kendi yaőantısı, istek ve duyguları konusunda bilgi ve tecrübe sahibidir
- Her ikisi de birbirini için önemlidir, her biri diğerinde olmayan bilgiye sahiptir ve bu nedenle “iki yönlü iletişimi” geliőtirmek zorundadırlar

NE YAZIK Kİ İŞBİRLİĞİNE DAYANAN
BİR İLİŞKİ YAŞAYAN
“HİZMET SUNAN- BAŞVURAN”
SAYISI OLDUKÇA AZDIR

HİZMET SUNAN-BAŞVURAN İLİŞKİSİ

- Yapılan bir çalışma doktorların 20 dakikalık bir görüşmenin yalnızca 1 dakikalık bölümünde bilgi verdiklerini ve bilgi vermek için harcadıkları zamanı gözlerinde büyüttüklerini ortaya çıkarmıştır (Roter ve Hall)*
- Başka bir çalışmada ise doktorların %72'si hastaların sözünü 18-23 saniyede kesmektedir ve hastaların bilgilenme isteğini görmezden gelmektedir (Beckman ve Frankel)*

*Gordon T,Edwards S,2001.Doktor-Hasta İşbirliği

HİZMET SUNAN-BAŞVURAN İLİŞKİSİ

- Geleneksel hasta yaklaşımının çoğunlukla başvuranın benlik saygısını, kendine güvenini azalttığı ve kontrolünü ele geçirerek onu bağımlı kıldığı ve uyumsuzluk oranının % 25-50 arasında olduğu görülmüştür (Brody)*

*Gordon T,Edwards S,2001.Doktor-Hasta İşbirliği

PATERNALİSTİK YAKLAŞIM

- Genellikle doktor-hasta ilişkisi otorite, ana baba, öğretmen şeklinde olmuştur
- Bu yaklaşımda “geç şuraya sırtını aç, git şu filmi çektir, ameliyat olacaksın....” şeklinde **emir kipiyle** konuşulur

PATERNALİSTİK YAKLAŞIM

- Kararın hastaya değil hekime ait olması savunulur, hasta soru sormamalı, itiraz etmemeli ve uysal olmalıdır.
- Hastalar (başvuranlar) sağlık çalışanlarını “**ipleri ellerinde tutan kişiler**” olarak algırlar.

HASTALARIN SAĞLIK ÇALIŞANLARI HAKKINDAKİ BAZI DÜŞÜNCELERİ

- Bana suratını astı
- İlgı göstermedi
- Başından savdı
- Beni azarladı
- Konuşurken bir kere olsun gözüme bakmadı
- Bana yeterince zaman ayırmadı
- Bana hiçbir açıklama yapmadı
- Ne biçim hastasın
- Zamanında niye gelmedin
- Bu ilaçları niye böyle kullandın
- Ben sana böyle mi demiştim! şeklinde beni suçladı

KATILIMCI YAKLAŞIM

- Sağlık alıŐanlarının ve eğitimcilerinin yetiŐkin-yetiŐkin iliŐkisini “Uzmanlar Ortaklığını” baŐlatması çok önemlidir

KATILIMCI YAKLAŞIM

- Tehdit edici olmayan bir iŐ ortamı oluşturarak
- Başvuranın dünyasına karşı duyarlı olarak
- Anlayarak
- Destekleyerek
- Birlikte çalışarak sorunlar çözümlenebilir

DANIŞMAN

Sözsüz ve sözel iletişim tekniklerini etkin olarak kullanabilmelidir

İLETİŞİM-1

- Bilgi, haber, düşünce ve duyguların sözlerle, işaretlerle ya da hareketlerle bir kaynaktan alıcıya aktarılması, iletilmesidir.
- Davranış değişikliği oluşturmak üzere düşünce, bilgi, tutum ve becerilerin paylaşılması sürecidir.
- Bilgi üretme, aktarma ve anlamlandırma sürecidir.
- İki sistem arasındaki karşılıklı bilgi alışverişidir.

İLETİŞİM-2

- Danışmanlar bazı önemli **iletişim becerilerini** kullanırlar
- İletişim kişisel bir yetenek değil öğrenilen bir dizi tekniktir

İLETİŞİM-3

- İletişim Latince bir kelime olan *Communicare* fiilinden gelmektedir, anlamı “ortak kılmadır.”
- Düşünce, bilgi ve görüşlerin konuşma, yazı ve resim gibi semboller kullanarak paylaşımı ve aktarımıdır.

KAYNAK

İLETİŞİM ÖĞELERİ

GÖNDERİCİ

KANAL

**İLETİ
(MESAJ)**

ALICI

HEDEF

İLETİŞİMİN TEMEL ÖZELLİKLERİ

1. İletişim sürekli bir olgudur.
2. İletişim bir algılama & tepkileme sürecidir.
3. İletişim çok kanallı bir süreçtir.

KİŞİLERARASI İLETİŞİM

SÖZLÜ
İLETİŞİM

SÖZSÜZ
İLETİŞİM

DİL

DİL
ÖTESİ

YÜZ VE
BEDEN

BEDENSEL
TEMAS

ORTAM

ARAÇLAR

İLETİŞİM'DE

- Beden dili %60
- Ses tonu %30
- Sözler %10

etkilidir

SÖZSÜZ İLETİŞİM

BEDEN DİLİ-1

- Duygularımızın dünyaya yansımalarıdır
- İletişimin özellikle ilk 30 saniyesinde olumlu ve olumsuz etkiler bırakması bakımından son derece önemlidir

BEDEN DİLİ-2

- Beden duruşu
- Mimikler
- Başın kullanımı
- Oturmak için seçilen yer
- Giyim
- Bakım ve makyaj
- Jestler
- Göz teması
- Ayakların Kullanımı
- Oturma biçimi
- Mesafe
- Kullanılan aksesuarlar

BEDEN DİLİ-3

- Yüz ifadeleri “güler yüz, göz teması”
- Jestler, mimikler
- Oturma biçimi
- Duruş biçimi
- Mesafe (Alanlar)
- Temas

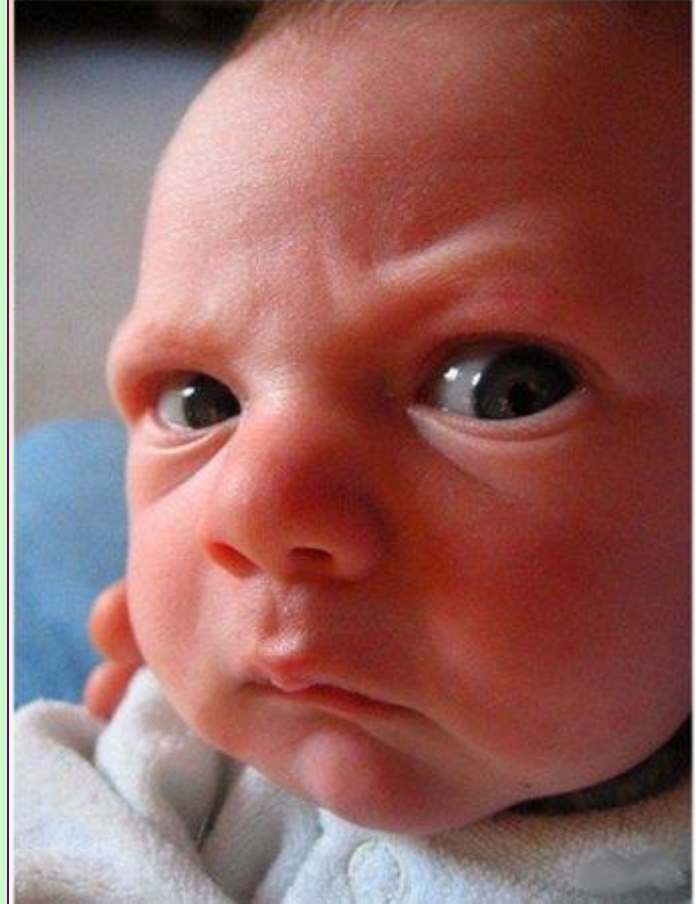

GÜLÜMSEYİN!.

**NE KADAR SOĞUK
OLURSANIZ OLUN, YİNE DE
SICAK GÖZÜKÜRSÜNÜZ....**

GÖZ TEMASI

- Gözlerimiz sözlere dökülmeyen mesajların aktarımında kanallarımızdır.
- Dinleyenlerin inanıp inanmadıkları, ilgilenip ilgilenmedikleri, doğru söyleyip söylemedikleri...
- **Tüm bunları gözler ele verir.**

GÖZ TEMASI KURMAYI NASIL GELİŞTİREBİLİRİZ?

- Konuşma provaları yaparken duvarlarınızın değişik noktalarına üzerine bir çift göz çizdiğiniz post-itler yapıştırınız.
- Konuşma sırasında 3-5 saniyelik bakışlarla dinleyicileri temsil eden bu gözlerle iletişim kurunuz.
- Salonun en arkasında ve kenarlarında kalanlara üvey evlat muamelesi yapmayınız.

JESTLER VE MİMİKLER

- Baş, el, kol, ayak, bacak ve bedenin kullanımı ile yapılan işaretlere “**jest**”
- Yüz kaslarının anlatım amaçlı kullanımına “**mimik**”
- Jest ve mimiklerin kullanmadan sahnede konuşma yapmak mümkün değildir
- Konuşmayı eller anlamlı hale koyar
  - Ellerin açık olması pozitif ve dış dünyaya açık olmayı ifade eder, kapalılık olumsuzluk.....
  - Kolların açılması kucaklama, kapanması savunma durumu demektir

JESTLER

MİMİKLER

Mutluluk

Korku

Öfke

Hayret

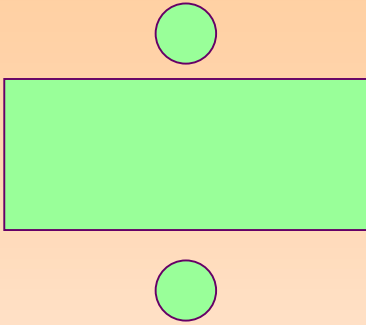

Üzüntü

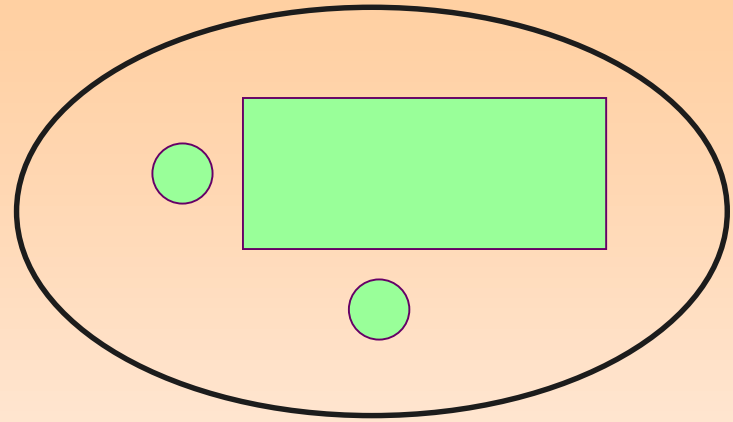

Tiksinti

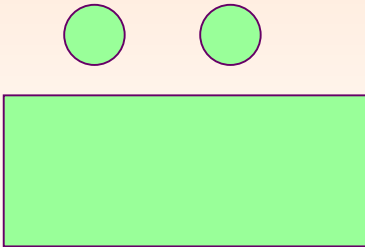
OTURMA DÜZENİ

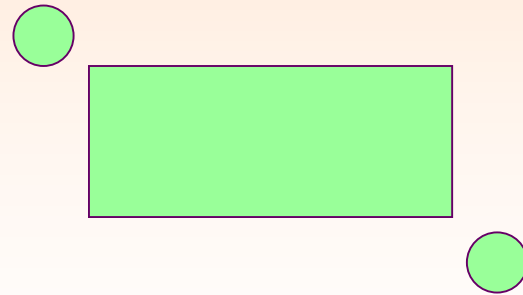
1

2

3

4

ALANLAR

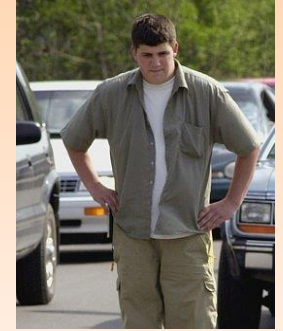
Mahrem Alan
(0-25 cm)

Kişisel Alan
(25-100 cm)

Sosyal Alan
(100-250 cm)

Genel Alan
(250 cm'den
sonrası)

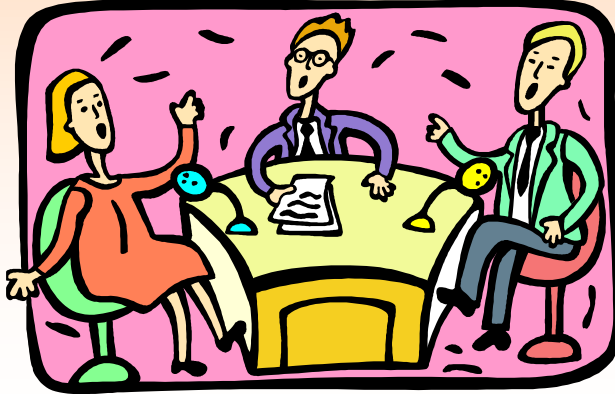
OLUMSUZ BEDEN DİLİ

- Göz teması kurmamak
- İlgisiz kalmak
- Bilgisayarla uğraşmak
- Telefonla ilgilenmek
- Kimildayıp durmak
- Esnemek
- Surat asmak
- Tehditkar davranmak

SÖZEL İLETİŞİM

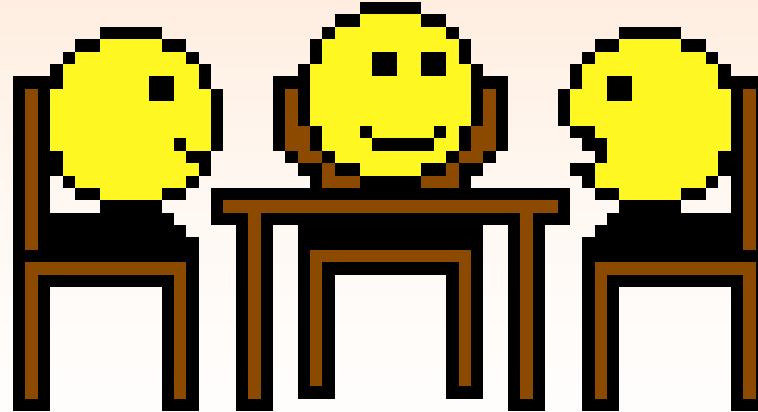
SÖZEL İLETİŞİM-1

- Yüz yüze, karşılıklı görüşmeler ve konuşmalar
- Toplantılar ve konferanslar
- Telefon görüşmeleri

SÖZEL İLETİŞİM-2

- Ses tonu
- Etkin dinleme

SES TONU-1

- Danışman (hizmet sunan) çok yüksek ya da anlaşılmayacak kadar alçak ve monoton olmayan bir ses tonuyla önemli noktaları vurgulamasını bilmeli
- Ses tonu başvuranı rahatlatmalı, huzur ve güven vermelidir

SES TONU-2

- Çoğunlukla gündelik ilişkilerde canlı, neşeli, enerjik bir ses tonu, insanlar üzerinde olumlu etki bırakır.
- İnsanlar arası ilişkilerde yaşanan en küçük gerginlik, kendini önce ses tonuyla ortaya koyar.

-
- Ne söylediđin kadar,
  - Nasıl söylediđin de önemlidir.

AKTİF DİNLEME

Dinleme bir sanattır,
gerçek dinleme konuşmaktan daha
zordur, gayret ve disiplin gerektirir.

DİNLEME İLETİŞİMİN TEMELİDİR

- Değer ve saygı ifade eder
- Sağlıklı ilişkiler kurmayı kolaylaştırır
- Bilgiyi artırır

DİNLEME TÜRLERİ

- Görünüşte dinleme
- Seçerek dinleme
- Savunucu dinleme
- Saplanmış dinleyiciler
- Tuzak kurucu dinleme
- Yüzeysel dinleyiciler
- **Etkin dinleme**

Cüceloğlu, D. Yeniden İnsan İnsan 7. bölüm (İşitmek ve dinlemek)

ETKİN DİNLEME

- Dinleyenin konuşanı anlaması ve anlık da olsa konuşanın gerçeklerinin dünyasına girerek karşıdan gelen iletiye sözlü tepki verme becerisidir
  - Empati
  - Kendi sözcükleriyle ifade etme

EMPATİ SÜRECİ

Empati süreci üç adımdan oluşmaktadır.

1. Kendimizi karşıımızdakiinin yerine koymalı, olaylara onun bakış açısıyla bakmalıyız.
2. O kişinin rolünde kısa süreli kalmalı, daha sonra bu rolden çıkarak kendi yerimize geçmeliyiz.
3. Zihnimize oluşan empatik anlayışı, karşıımızdaki kişiye iletme.

EMPATİK DİNLEME BECERİSİ

- Yüreklendirici girişimler

“Sizi dinliyorum”

- Yapıcı ara cümleler

“Sizi yanlış anlamadıysam...”

- Olumlu geri bildirimler

“Bu, çok iyi bir fikir”

EMPATİK TEPKİ VERME YOLU

Karşımızdaki insanlara empatik tepki vermenin iki yolu vardır:

1. Yüzümüzü/bedenimizi kullanarak onu anladığımızı ifade etmek,
2. Sözlü olarak onu anladığımızı ifade etmek.

En etkili yol, bu ikisini birlikte kullanmaktır.

EMPATİ VE SEMPATİ

Empati, olaylara onun gözünden bakabilmek, onu anlamaktır.

Sempati, olayları onun gibi yaşamaktır.

**Seninle ağlarım, seninle gülerim,
söyle senden başka kimim var benim !...**

EMPATİ VE SEMPATİ

Örnek; Bir davette yemek yerken bir yakınınız yanında oturan kişinin üzerine yemek döktü.

Empati: Yakınınızın utandığını anlamanız

Sempati: Onunla birlikte sizin de utanmanız

Çevremizdekiler bize;

- » Sempati duyduklarında, bir gruba ait olduğumuzu,
- » Empati kurduklarında ise bizi anladıklarını hissedebiliriz.

Başvuranları “katılımcıları”
gülümseyerek göndermek en
önemli meslek tatminidir

İLETİŞİMİ KOLAYLAŞTIRAN ÖZELLİKLER

- İletişimde ilk 30 saniye önemlidir.
- İlk dakikaların telafisi mümkün değildir.
- İletişim sadece bir bilgi alış verişi değildir.
(Bilgilenmek ve öğrenmek anlamak değildir.)
- İletişim kişiye değil kişiyle yapılır.
- İletişim bir bütündür.
(Beden dili, ses tonu, sözcükler)
- İletişim yetenek değil, kazanılan bir beceridir.

İLETİŞİMİ ZORLAŞTIRAN ÖZELLİKLER

- Sen dili kullanmak
- Dinlememek, sözünü kesmek, önemsememek
- Suçlamak, yargılamak, kusur bulmak, eleştirmek
- Emir vermek, uyarmak, gözdağı vermek, öğüt vermek
- Alay etmek
- Kültürel farklılıklar

iliřkimizi
kurtarmak için
ben yerine
hep biz
demeliymiřiz..

biz çok
acıktım,
hadı kalk
kuru, pilav
cacık yap,
ben yeriz..

ETKİLİ İLETİŞİM İÇİN TAVSİYELER 😊

- İnsanların yansıttığı kişiliği kabul edin
- Karşınızdakine seçim hakkı tanıyın
- Karşınızdakini asla utandırmayın
- Kişilerin övgü ve onay beklediklerini unutmayın
- Karşınızdakine size yardım etme fırsatı verin
- Karşınızdakine doğru bilgi verin
- Karşınızdakini iyi dinleyin
- Giyiminize ve dış görünümünüze dikkat edin

Aynı dili konuşan değil, aynı duyguları paylaşanlar anlaşır.

Mevlana

Teşekkürler...